

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส.

อดีตโน สุนดานะ นิพพุดดา ปตฺติ ทิยฺยติ เอเตนาคิ ปตฺติทานํ,
อดีตโน สุนดานะ นิพพุดตสฺส ปุญฺณสฺส ปเรหิ สาธารณภาวํ ปจฺจาสิสน-เจตนา ปตฺติทานํ นาม ปตฺติทานเมว ปตฺติทานมยํ,
ปุญฺณกิริยา ว สา เตสํ เตสํ อานิสฺसानํ วตฺตจฺจาติ ปตฺติทานมยํ ปุญฺณกิริยา วตฺตติ.

พระพุทธรูป

อื่น ชื่อว่าปัดติทาน เจตนาเป็นเครื่องให้ส่วนบุญ เจตนาเป็นเครื่องให้ส่วนบุญนั้นแล ชื่อว่าปัดติทานมัย การที่ทำบุญนั้นเป็นวัตถุแห่งอานิสงส์ทั้งหลายนั้น ๆ จึงชื่อว่าปัดติทานมัยบุญญกิริยาวัตถุ บุญญกิริยาวัตถุะ แล้วด้วยเจตนาเครื่องให้ส่วนบุญ ด้วยประการฉะนี้ เมื่อบุคคลโคบริจาคทานแล้ว หรือทำซึ่งบูชาด้วยสักการวิเศษของหอมเป็นต้นแล้ว ให้ส่วนกุศลนั้นโดยเฉพาะว่า ขอส่วนบุญ

พระพุทธรูป

ยิ่งนัก ฉนโค เมื่อบุคคลผู้ใดทำบุญบำเพ็ญกุศลตั้งจุดประทีปเดิมนั้นไว้ และให้ส่วนบุญแก่ผู้อื่น ๆ ไป ตั้งให้จุดเพลิงแต่ประทีปเดิมนั้นให้ตามประทีปอื่นอยู่ละนี้ บุญที่ได้ทำแล้วจะเสื่อมไปน้อยไปนั้นไม่มี มีแต่จะเจริญทวีมากขึ้นถ้ายเดียว มีอุปมัยฉะนั้น แม้นี้ก็ได้กล่าวไว้ว่า “เต เจว ปุชิตา โหนติ ทายกา จ อหิปฺปลา” เมื่อบัณฑิตชาติผู้ไม่ตระหนี่มาปรารถเหตุใดเหตุหนึ่งเป็นอารมณ์

พระพุทธรูป

ให้ส่วนบุญส่วนกุศลแก่ผู้อื่น ชื่อว่ามูญจนเจตนา ครั้นได้ให้ส่วนบุญส่วนกุศลแล้ว และพิจารณาคำนึงไปว่าเราได้ให้ส่วนบุญแก่ผู้อื่น ๆ แล้ว เราได้ให้ส่วนบุญแก่สัตว์ทั้งหลายทั้งปวงแล้วดังสี่ เกิดกุศลเจตนาใด กุศลเจตนา นั้น ชื่อว่า อปราปรเจตนา เจตนาทั้ง ๓ ประการการให้ส่วนบุญส่วนกุศลเป็นอารมณ์นี้ ชื่อว่าปัดติทานมัยบุญญกิริยาวัตถุสิ้น อนึ่ง เมื่อบุคคลมาคิดว่าเราจักให้ส่วน

พระพุทธรูป

ปฏิบัติเสมอกันจะนั้น เมื่อยันบุญญกิริยาวัตถุ ๑๐ นี้ เป็น ๓ แล้ว ปัดติทาน จึงสงเคราะห์เข้าในทานมัยด้วยประการฉะนี้.

แลปัดติทานนี้ เมื่อบัณฑิตชนมาประพฤดิบำเพ็ญให้เป็นกุศลวัตรก็เป็นสัมมาปฏิบัติมีอานิสงสฺคุณเป็นอนกัประการ คือจะให้อุโมทนาเสวยสุขพิเศษอันเป็นผล และจะให้เวรีชนบางจำพวกเกิดเลื่อมใสต่อคุณสมบัติของท่านผู้ให้

พระพุทธรูป

นั้น แล้วร้องประกาศสนั่นสำเนียงว่า ชนทั้งหลายผู้จะไปชมพุทวิป เทพยดา นั้นร้องเรียกให้ขึ้นยังสำเภา อุบาสกเมื่อจะขึ้นยังสำเภาร้องเรียกกุกุุมพีช่างกลบกล เทพยดาผู้ต้นหนจึงว่า ศิลคุณและอาจารย์คุณของช่างกลยกันนั้นไม่มี เพราะเหตุนั้น กุฎุมพีช่างกลบกันนั้น หากจะจะขึ้นยังสำเภาลำนี้ไม่ อุบาสกจึงว่า ข้อนั้นจงยกไว้ ข้าพเจ้าให้ส่วนแห่งทานที่ตนได้ให้แล้ว และศิลปที่ตนได้รักษา

พระพุทธรูป

สำเภาไป ถึงวันที่ ๗ สำเภาแตก พระโพธิสัตว์พาเอาบุรุษอุปัฏฐากผู้หนึ่งแล้ว ทาสกลกายด้วยน้ำมัน เคี้ยวจรมน้าตาลกรวดกับสับปบริโภคอิมแล้ว ให้บุรุษอุปัฏฐากนั้นบริโภคแล้ว ขึ้นยังยอดเสากับด้วยบุรุษอุปัฏฐากนั้น โดคโผนไปจากยอดเสาดกลางที่สุดแห่งอุสุทหนึ่ง ปรารถจะข้ามมหาสมุทร พยายามว่ายอยู่ส่งไปถึง ๗ วัน ครั้งนั้นมณเฒขลาเทวธิดาซึ่งรักษามหาสมุทร ปรารถนาจะยก

พระพุทธรูป

ถวายพระกัสสปทศพลแล้ว ทามหกรรมฉลอง วันหนึ่งเวลาเข้าไปยังสำนักพระศาสดา ได้เห็นโจรคนหนึ่งเท้าเปื้อนเปือกคคมคลุมศิระะด้วยผ้าข้อมผาดนอนอยู่ ณ ศาลาหนึ่ง ไกล่ประดูพระนคร จึงเจรจาว่า บุรุษเท้าเปื้อนเปือกคมนี่ชรอยจักเป็นมมนุษย์เที่ยวในราตรีแล้วมานอนอยู่ โจรเปิดหน้าแลเห็นสุมังคล-เศรฐฐีแล้วคิดแค้นผูกอาฆาตไว้แล้วประทุษร้ายเศรฐฐีนั้น เผานาเสีย ๗ วาระ

พระพุทธรูป

แล้ว กราบทูลพระศาสดาว่า บุรุษคนหนึ่งได้ประทุษร้ายแก่ข้าพระองค์แล้ว ดังนี้ ๆ จนถึงเฝ้าพระคันธกุฎีเสียเป็นที่สุด ข้าพระองค์ก็ให้ส่วนเป็นประถมที่แรกในทานนี้แก่บุรุษผู้นั้น โจรเมื่อได้ฟังคำเศรฐฐีให้ส่วนบุญนั้นแล้วคิดว่ากรรมอันหนักหนอเราได้ทำแล้ว เมื่อเราได้ทำความผิดอย่างนี้ แม้สักว่าความโกรธก็ไม่มีแก่ท่าน ท่านมาให้ส่วนประถมที่แรกในทานนี้แก่เราผู้เดียว เรามา

อัฐมิมัชชาเทศนา กัณฑ์ที่ ๑๑
ปัดติทานมัย
สมเด็จพระสังฆราช (สา ปุสฺสเทว) วัดราชประดิษฐา กรุงเทพมหานคร
พระธรรมเทศนาในโอกาสกฐินกาลทางพระพุทธศาสนา
คณะธรรมยุต
จัดพิมพ์เผยแพร่

อนุสนธิพระธรรมเทศนา มีบุพพาปรับเนื่องตามลำดับมา บัดนี้จะได้วิสังขนาในกามาพจรกุศลปัดติทานมัยบุญญกิริยาวัตถุคารบ ๖ ตามนัยในพระคัมภีร์อรรถกถาฎีกาและสาธกนิทาน เพื่อประดับปัญญาบารมีสืบไป.

ดำเนินเนื้อความในปัดติทานมัยบุญญกิริยาวัตถุนี้ว่า เจตนาซึ่งบังเกิดขึ้นห้ามความตระหนี่เสีย และเฉลี่ยบุญกรรมกุศลธรรมที่ชอบให้ทั่วไปแก่ผู้อื่น

ส่วนกุศลนี้ จงมีสำเร็จแก่ผู้นั้น ๆ เกิด ดังนี้ หรือโดยทั่วไปแก่สัตว์ทั้งปวงว่า ขอส่วนบุญส่วนนี้ จงมีจงสำเร็จแก่สัตว์ทั้งหลายทั้งปวงเกิด ดังนี้ก็ดี ความเพิ่มส่วนบุญให้ของบุคคลผู้นั้น ปรารถผู้ผู้ปรีชาพึงรู้แจ้งว่า ปัดติทาน การให้ส่วนบุญ เจตนาเครื่องให้ส่วนบุญ.

มีคำถามว่า เมื่อบุคคลผู้ใดทำบุญบำเพ็ญกุศล และมาให้ส่วนบุญแก่

ปรารถบุญพญาติหรือวัตถุเทพยดาแล้ว บริจาคทานอุทิศกลปนาผลให้เปตชนและวัตถุเทพยดาเจ้าอุโมทนาไซ้ร ก็เป็นอันได้บุญขารพพญาติ ด้วยบุพเพตพลีบูชาเทพยเจ้า ด้วยเทวดาพลี ทั้งทายกทั้งหลายผู้บริจาคตานก็เป็นผู้ไม่ไร้ผลดังนี้แลกุศลที่บัณฑิตสาธุชนมาบำเพ็ญด้วยอุทิศกลปนาผลเป็นบุพเพตพลีหรือเทวดาพลีก็ดี ทานบริจากรนั้นก็นับเนื่อง ในทานมัยบุญญกิริยาวัตถุแล้ว แต่ฝ่าย

บุญส่วนกุศลแก่สัตว์อื่นดังนี้ ส่วนบุรพเจตนาที่ดี เมื่อได้ให้ส่วนบุญอยู่ ส่วนมูญจนเจตนาที่ดี เมื่อได้ให้ส่วนบุญส่วนกุศลแล้ว แลพิจารณาคำนึงไปว่าเราได้ให้ส่วนบุญแล้ว ดังนี้ ส่วนอปราปรเจตนาที่ดี ก็ย่อมคิดด้วยกามาพจรกุศลจิต ๘ ดวง ดวงใดดวงหนึ่ง หากคิดด้วยจิตอื่นนอกจากกามาพจรกุศลจิต ๘ ดวงนั้นไม่ อนึ่ง เมื่อใดท่านสงเคราะห์บุญญกิริยาวัตถุทั้ง ๑๐ ตามอภิธรรมนัยลง

ส่วนบุญแก่ตนนั้นเป็นต้น พระโบราณาจารย์เจ้านำอดีตนิทานมาแสดงไว้ว่า ดังได้ลำดับมา ในกาลก่อนครั้งศาสนกาลแห่งพระกัสสปสัมมาสัมพุทธเจ้า อุบาสกโสดาบันผู้หนึ่งกับกุกุมพีช่างกลบกลบขึ้นสำเภาไปลำเดียวกันใช้ใบไปได้ ๗ วัน สำเภานั้นแตก ณ ท่ามกลางสมุทร ชนทั้งสองได้กระดานแผ่นหนึ่งเป็นที่อาศัย คลื่นลมซัดไปถึงเกาะอันหนึ่งแล้ว ขึ้นอาศัยพักอยู่ ณ เกาะนั้น กุกุมพี

แล้ว และภาวนาที่ตนได้เจริญแล้ว แก่กุกุมพีช่างกลบกลบนั้น ช่างกลบออกวาจารับว่า ข้าพเจ้าอนุโมทนายินดีตาม ครั้งนั้นเทพยดาจึงให้ช่างกลบกลบประดิษฐาน ณ สำเภานั้น ก็พาไปส่งถึงเมืองพาราณสี ชนทรัพย์ขึ้นในเรือนแห่งชนทั้งสองเสร็จแล้ว กลับไปยังพิทยพิมานแห่งตน บัณฑิตให้ส่วนบุญส่วนกุศล ให้ผู้อนุโมทนาได้ความสุขด้วยประการฉะนี้.

พระโพธิสัตว์ขึ้น จึงนถุมิครเรือ แล้วด้วยรัตนเต็ม ด้วยรัตนะ ๗ ประการ ยกพระโพธิสัตว์ประดิษฐาน ณ เรือรัตนะแล้ว หาเลศบุรุษอุปัฏฐากผู้นั้นไม่ พระโพธิสัตว์จึงให้ส่วนแก่กุศลที่ตนได้ทำแล้วแก่บุรุษอุปัฏฐากนั้น ให้อุโมทนาบุรุษนั้นก็ได้อุโมทนายินดีตามส่วนกุศลนั้น เทพยดาจึงให้บุรุษนั้นประดิษฐานในเรือ นำมาส่งถึงโมฬินนคร ชนทรัพย์ขึ้นประดิษฐาน ณ เรือนพระโพธิสัตว์

ตัดเท้าโคในคอกเสีย ๗ วาระ เฝ้าเรือนเสีย ๒ วาระแล้วยังไม่หายแค้น ไม่อาจให้ความโกรธดับเสียได้ ภายหลังสืบรู้ว่า สิ่งอื่นนอกจากพระคันธกุฎีแล้ว ซึ่งจะเป็นที่รักของเศรฐฐีโดยวิเศษนั้นไม่มี โจรคิดจะเฝ้าพระคันธกุฎีนั้นเสีย แก่แค้นให้จงได้ เมื่อสมเด็จพระศาสดาเจ้า เสด็จเข้าไปเพื่อบิณฑบาต โจรนั้นทูปต่อยมห้อมัน หม้อน้ำใช้แล้วจุดเพลิง ณ พระคันธกุฎี สุมังคลเศรฐฐี ได้ยิน

ประทุษร้ายในเศรฐฐีนี้อันมีคุณเป็นอัครจรรย เมื่อเราไม่ทำนอดโทษเสีย แม้เทวทัตจะพึงตกลง ณ ศิระะแห่งเรา โจรคิดแล้วหมอบลงที่ใกล้เท้าแห่งเศรฐฐี กล่าววาจาขอโทษว่า “ขมาหิ เม สามิ” ข้าแต่เจ้า ท่านจงอดโทษแก่ข้าพเจ้าเกิด เศรฐฐีไต่ถาม โจรก็บรรยายความผิดสิ้นทุกสิ่ง เศรฐฐีก็รับผิดอดโทษแก่โจรนั้น ๆ ปัดติทานการให้ส่วนบุญเป็นอุบายให้เวรีชนบางจำพวก

ชื่อว่าปัดติทาน คำพระฎีกาจารย์เจ้าแสดงโดยนิพพจนะว่า “อดีตโน สุนดานะ นิพพุดดา ปตฺติ ทิยฺยติ เอเตนาคิ ปตฺติทานํ” ส่วนที่เกิดแล้ว ณ สันดานแห่งคนอันบุคคลยอมให้ ด้วยธรรมชาตินี้เป็นเหตุ เพราะฉะนั้น ธรรมชาตินั้น จึงชื่อว่า “ปัดติทาน” เป็นเครื่องให้ส่วนบุญ โดยเนื้อความว่า เจตนาอันหวังเฉพาะนำปรารถนาจะให้บุญที่เกิดแล้ว ณ สันดานคนทั่วไปด้วยบุคคลทั้งหลาย

ผู้อื่นอย่างนี้นี้ บุญสิ้นไปหรือไม่สิ้นไปเป็นไฉน แก้วาบุญหาสิ้นไปไม่ มีคำอุปมาว่า เหมือนเมื่อบุคคลจุดประทีปตามประทีปดวงหนึ่งใหญ่รุ่งเรืองชัชวาลย์สว่างแล้ว และจุดเพลิงแต่ประทีปเดิมนั้นไปจุดประทีปมากประมาณพันดวง ผู้หนึ่งผู้ใดไม่พึงกล่าวว่าได้ว่าประทีปเดิมนั้นสิ้นไปแล้วดังนี้ แสงสว่างในประทีปภายหลัง ๆ รวมเข้าอันเดียวกับแสงสว่างประทีปเดิมน ก็เป็นแสงสว่างอันใหญ่

ปัดตาทิสานเจตนาอุทิศส่วนกุศลนั้น ก็เป็นปัดติทานมัย.
บุญญกิริยาวัตถุนี้ เมื่อจะแบ่งกาลเบื้องต้น และเมื่อให้และให้แล้วก็ได้เจตนาฝ่ายปัดติทานนี้เป็น ๓ ประการ เมื่อบุคคลเกิดกุศลจิตคิดว่า เราจักให้ส่วนบุญส่วนกุศลแก่ผู้อื่น ๆ เราจักให้ส่วนบุญส่วนกุศลแก่สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง ดังนี้ เจตนา นั้นชื่อว่าบุรพเจตนา กุศลเจตนา เกิดขึ้นแก่บุคคลผู้นั้น เมื่อขณะ

ในบุญกิริยาวัตถุ ๓ ตามสุดคณัย คงอยู่แต่ทานมัย ศีลมัย ภาวนามัย เท่านั้นแล้ว ปัดติทานมัยบุญญกิริยาวัตถุนี้ ถึงซึ่งสงเคราะห์เข้าในทาน เพราะว่าทานเป็นข้าศึกแก่ฤษยาและตระหนี่ แม้ถึงปัดติทานมัยบุญญกิริยาวัตถุแล้วด้วยการให้ส่วนบุญส่วนกุศลนี้ ก็เป็นส่วนข้าศึกแก่ฤษยาและความตระหนี่ เหมือนทานมัยบุญญกิริยาวัตถุจะนั้น อาศัยปัดติทานมีลักษณะอย่างเดียวกับทาน ด้วยมี

ช่างกลบกลบานกบั้งบริโภคเป็นอาหารแล้ว ให้แก่อุบาสกโสดาบันนั้น บางอุบาสกห้ามเสียว่าไม่ควร ไม่รับบริโภค คิดโดยสัปปริวิสัยว่า ในสถานที่นี่ยกเสียแต่รัตนะทั้ง ๓ แล้ที่พึงอื่นของเราไม่มี อุบาสกนั้นระลึกคุณพระรัตนศรียอยู่เป็นอารมณ์ พญานาคซึ่งเกิดแล้ว ณ เกาะนั้น นถุมิตรกายตนให้เป็นสำเภาเต็มด้วยรัตนะ ๗ ประการ สมุทรเทพยดาเป็นนิยามกบุรุษต้นหนสลิด ณ สำเภา

อดีตวัตถุหนึ่งว่า ในอดีตครั้งเมื่อเมืองพาราณสีมีชื่อโมฬินิ พระโพธิสัตว์เป็นพราหมณ์ชื่อสังขะ อยู่ ณ เมืองโมฬินั้น จะลงสำเภาไปค้าขาย ได้เห็นพระปัจเจกพุทธเจ้าองค์หนึ่ง อันเหยียบทรายร้านเดินมาเวลาแดดร้อนกล้า ณ กลางทาง สังขพราหมณ์มีจิตยินดีว่าบุญเขตของเรามาแล้ว บุญเขตมาถึงเราแล้ว จึงถวายร่มและรองเท้าแก่พระปัจเจกพุทธเจ้านั้น แล้วไปยังท่าขึ้น

แล้ว กลับไปยังพิทยพิมาน บัณฑิตชาติให้ส่วนกุศลให้ผู้อื่นได้อุโมทนาได้ความสุข ด้วยประการฉะนี้.
ข้อซึ่งว่าปัดติทาน เป็นอุบายจะให้เวรีชนบางจำพวกเลื่อมใสนั้น พึงแสดงด้วยวัตถุสมังคลเศรฐฐีเป็นสาธกอุทาหรณ์ ดังได้ลำดับมา ในศาสนกาลแห่งพระกัสสปสัมมาสัมพุทธเจ้า สุมังคลเศรฐฐี ปูพื้นที่ด้วยอิฐทอง สร้างวิหาร

ว่าเพลิงไหม้พระคันธกุฎี มาทันเวลาเพลิงยังไหม้อยู่ ก็ไม่ทำความโทมน์สนม้มีประมาณน้อยแล้ว สละทรัพย์เท่านั้นสร้างพระคันธกุฎีขึ้นใหม่ แล้วบริจาคมหาทานแต่สมเด็จพระศาสดา กับภิกษุบริวารเป็นการฉลอง โจรผู้ผูกอาฆาตคิดจะฆ่าเศรฐฐีนั้นเสีย จึงเหินบกฤษเข้าไปภายในผ้าถุง เทียะอยู่ในวิหารนานถึง ๗ วัน ก็มีได้ช่องเพื่อจะประทุษร้าย ฝ่ายสุมังคลเศรฐฐีถวายทาน ๗ วัน

เลื่อมใส ด้วยประการฉะนี้.
อนึ่ง การให้ส่วนบุญนี้ บัณฑิตชนยอมประพฤดิเม้นในกาลเมื่อแสดงธรรม ดังสาธุสามเณรเป็นต้นจะนั้น มีเนื้อความว่า ดังได้ลำดับมา สาธุสามเณรนั้นเป็นบุตรผู้เดียวแห่งอุบาสิกาหนึ่ง บรรพชาเป็นสามเณรแต่กาลเมื่อยังเด็กนัก จำเดิมแต่บรรพชาแล้ว ก็เป็นบุรุษวิเศษ มีศิลปบริบูรณ์ด้วยวัตร ทำวัตร

แล้ว ครั้นถึงวันหนึ่ง ได้ประทุษร้ายแก่ข้าพระองค์แล้ว ดังนี้ ๆ จนถึงเฝ้าพระคันธกุฎีเสียเป็นที่สุด ข้าพระองค์ก็ให้ส่วนเป็นประถมที่แรกในทานนี้แก่บุรุษผู้นั้น โจรเมื่อได้ฟังคำเศรฐฐีให้ส่วนบุญนั้นแล้วคิดว่ากรรมอันหนักหนอเราได้ทำแล้ว เมื่อเราได้ทำความผิดอย่างนี้ แม้สักว่าความโกรธก็ไม่มีแก่ท่าน ท่านมาให้ส่วนประถมที่แรกในทานนี้แก่เราผู้เดียว เรามา

ปฏิบัติแก่อาจารย์และอุปัชฌาย์และภิกษุอาคันตุกะ ครั้นถึงวันฟังธรรมแล้วลุกขึ้นแต่เช้า ดั่งน้ำไว้ในโรงน้ำ กวาดโรงเป็นที่ฟังธรรม ตามประทีปไว้แล้ว ป่าวร้องการฟังธรรมด้วยเสียงอันไพเราะ ภิกษุทั้งหลายมาประชุมในโรงเป็นที่ฟังธรรมแล้ว อาหารนาสามเณรนั้นให้กล่าวบทภาณ สามเณรสามเณรก็มีได้ผัดเพี้ยนประการใด รับอาหารนาโดยเคารพ ขึ้นยังธรรมาสน์กล่าวบทภาณแล้ว เมื่อจะ

พระเจ้าติโลกวชิย ทรงอุทิศด้วยพระหฤทัยประสิทธิ์ศุภอรรถวิบุลผลโดยอัยฎกนิพนธ์

สรรพสัตว์ โดยหิตุุเทศมโนปณิธิปวัตติ แสดงไว้ในปาฐะแห่งอุปทานว่า พระเจ้าติโลกวชิย ทรงอุทิศด้วยพระหฤทัยประสิทธิ์ศุภอรรถวิบุลผลโดยอัยฎกนิพนธ์ ๔ คาถาว่า.

 	 	 	 	 	
 	 	“ยํกัญจิ กุสลํ กมุํมํ	 	กตฺตพฺพํ	กิริยํ มม
 	 	กาเยน วาจาเมนสา	 	ติทเสสุ ตตํ กตํ”	

ปุญฺญผลํ มया” ผลแห่งบุญเราให้แก่สัตว์ทั้งหลายนั้น **“เย จ ตตฺถ นชานนฺติ”** ก็ในหมู่สัตว์เหล่านั้น สัตว์ทั้งหลายโดยยังไม่รู้ ซึ่งบุญนั้นเหลืออยู่บ้างไซ้ **“เทวา เตสํ นิเวทฺยุ”** ขอเทพยเจ้าผู้ทรงเทวฤทธาานุภาพทั้งหลาย จงบอกให้สัตว์ทั้งหลายนั้นรู้แจ้งแล้วได้อนุโมทนาเถิด **“สพฺเพโลกมฺหิ เย สตฺตาชีวฺนฺตาทหารเหตฺกา”** สัตว์ทั้งหลายเหล่าใดในโลก บรรดามีอาหารเป็นเหตุ

พระเจ้าติโลกวชิย ทรงอุทิศด้วยพระหฤทัยประสิทธิ์ศุภอรรถวิบุลผลโดยอัยฎกนิพนธ์

บริบูรณ์ด้วยให้เกิดปัตตานุโมทนามัย อนึ่ง เป็นอุบายสมบัติให้เมตตา กรุณา มุทิตา ๓ อัปมัญญุพรหมวิหารนี้เกิดขึ้นในสันดานตามควร เหตุการณ์ดังนั้นปราชญ์ผู้มีปรีชาพิจารณาเห็นประโยชน์ตนและประโยชน์ผู้อื่นแล้ว พึงทำความเอื้อเพื่อและเคารพในปัตติทานมัยบุญญุกิจริยาวัตุล มีอานิสงสคุณดังได้วิสัยชนามาจะนี้.

ลงจากธรรมาสน์ จึงกล่าวให้ส่วนบุญว่า **“มยฺหํ มาตาปิณฺฑํ อิมสฺมี ภณฺเณปคฺติ ทมฺมิ”** ข้าพเจ้าให้ส่วนในกุศลคือกล่าวบทภาณนี้ แก่มารดาของข้าพเจ้า ก็แลสตรีซึ่งเป็นมารดาของสามเณรนั้น ในอัคตภาพเป็นลำดับ บังเกิดเป็นยักจิมมาฟังธรรมกับด้วยเทวดาทั้งหลาย ได้ฟังธรรมแล้ว ครั้นสามเณรนั้นให้ส่วนบุญ จึงออกวาจารับอนุโมทนาว่า **“อนุโมทามิ ตาต”** ดูก่อนพ่อ ข้าพเจ้า

พระเจ้าติโลกวชิย ทรงอุทิศด้วยพระหฤทัยประสิทธิ์ศุภอรรถวิบุลผลโดยอัยฎกนิพนธ์

กิจที่ควรทำคือกรรมอันเป็นกุศลสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งสัตว์จะพึงทำด้วยกาย วาจา ใจ เป็นของเราได้สิ่งสมมาก่อนสร้างบำเพ็ญแล้วมีอยู่ กุศลทั้งปวงนั้นเราทำได้แล้ว ให้ไปในเหล่าใดรทศเทพยดา คือมีอานุภาพวิบากสมบัติกล้าจะจะนำสัตว์ให้อุบัติในดาวดึงส์าลัยทิพยสถาน.

 	 	 	 	 	
 	 	“เย สตฺตา สณฺณินอ อตฺุลิ	 	เย จ สตฺตา อสณฺณินอ”	

ย่อมเป็นอยู่ดำรงอยู่เพราะอาหารเป็นเครื่องเลี้ยงรูปกาย **“มนฺุญฺณํ โภชนํ สพฺเพ ลภนฺตุ มม เจตฺสา”** สัตว์ทั้งหลายเหล่านั้นทั้งปวงของงได้ซึ่งโภชนะอันอุดมประณีตเป็นที่สูงขึ้นแห่งจิต สำเร็จด้วยบุญฤทธิตามจิตแห่งข้าพเจ้า จ้านงเกื้อหนุนประโยชน์สุขจะนี้ พระเจ้าติโลกวชิยจักรพรรดิได้ทรงอุทิศพระราชกุศลแก่สรรพสัตว์ด้วยคาถาทั้ง ๔ มีเนื้อความดังวิสัยชนามา เป็นตัวอย่างที่

อนุโมทนายินดีตามซึ่งส่วนบุญอันท่านให้ บัณฑิตชาติ เมื่อได้ประพฤตินิรามิสกุศลมีกล่าวบทภาณเป็นต้น ย่อมให้ส่วนบุญด้วยประการจะนี้.

และข้อซึ่งอุทิศส่วนบุญให้แก่สัตว์อื่นด้วยเมตตากรุณาจิตจะนี้นั้น เป็นจารีต นักปราชญ์ได้ประพฤติมาแล้วแต่ปางก่อน มีนิทศนอุทาหรณ์กล่าวด้วยพระเจ้าติโลกวชิยจักรพรรดิ อันทรงบำเพ็ญกุศลแล้วทรงอุทิศผลแห่งบุญให้แก่

พระเจ้าติโลกวชิย ทรงอุทิศด้วยพระหฤทัยประสิทธิ์ศุภอรรถวิบุลผลโดยอัยฎกนิพนธ์

สัตว์ทั้งหลายเหล่าใด ที่มีสัญญา อนึ่ง สัตว์ทั้งหลายเหล่าใด ที่ไซ้สัตว์มีสัญญา ดำรงอยู่ด้วยสักว่ารูปอย่างเดียวก็ตี **“กตํ ปุญฺญผลํ มยฺหํ”** ผลแห่งบุญที่เราได้ก่อสร้างแล้วทั้งปวงนี้ **“สพฺเพ ภาคี ภวนฺตุ เต”** ขอสัตว์ทั้งหลายทั้งปวง ครอบถ้วนทุกหมู่เหล่า จงมีส่วน จงได้เสวยซึ่งผลแห่งบุญนั้นเถิด **“เย ตํ กตํ สุวิทฺ”** บุญที่เราได้ทำแล้วนั้น สัตว์เหล่าใดได้รู้แจ้งชัดแล้ว **“ทินฺนํ**

พระเจ้าติโลกวชิย ทรงอุทิศด้วยพระหฤทัยประสิทธิ์ศุภอรรถวิบุลผลโดยอัยฎกนิพนธ์

บัณฑิตชนเมื่อบำเพ็ญบุญโดยปกติกาล หรือมีอารมณ์นั้น ๆ มาประจวบแล้วควรจะอุทิศส่วนกุศลแก่สัตว์อื่น ด้วยหิตุุเทศจิตโดยเฉพาะและมีได้เฉพาะตามควรแก่อารมณ์นั้น ๆ ด้วยประการจะนี้.

แลปัตติทานมัยบุญญุกิจริยาวัตุนี้ เมื่อบัณฑิตมาประพฤติแล้ว ให้ประโยชน์ตนบริบูรณ์ด้วยสิ่งสมปัตติทานขึ้นในสันดาน และให้ประโยชน์ผู้อื่น

พระเจ้าติโลกวชิย ทรงอุทิศด้วยพระหฤทัยประสิทธิ์ศุภอรรถวิบุลผลโดยอัยฎกนิพนธ์